

2019-12-20

Nr. 7-47

Nr.

LR Seimo frakcijų vadovams

Dėl draudimo mažmeninės prekybos vietose viešai eksponuoti (demonstruoti) tabako gaminius įsigaliojimo

1. 2019 m. gruodžio 18 d. Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitete buvo svarstomas ir be jokių argumentų **atmestas pasiūlymas atidėti draudimo mažmeninės prekybos vietose viešai eksponuoti (demonstruoti) tabako gaminius įsigaliojimo datą**.¹ Pasiūlymu buvo siūloma pakeisti Įstatymo projekto 5 straipsnį ir naujos tvarkos įsigaliojimą numatyti 2022 m. gegužės 1 d., o ne 2020 m. lapkričio 1 d., kaip tai numatyta Įstatymo projekte, kuriam pritarė komitetas.
2. Sutariama, kad Įstatymo projektas turėtų būti laikomas techniniu reglamentu ir notifikuotas Europos Komisijai. Notifikavimo procesas užtruks iki 6 mėnesių, taigi, net priėmus Įstatymo projekto 2020 m. pavasario sesijos pabaigoje (tačiau neatmestina, kad dėl užsitęsusių notifikavimo ir svarstymo Seime procedūrų Įstatymo projekto priėmimas bus nukeltas rudens sesijai), prekybos įmonės privalės per **mažiau nei 6 mėnesius** pasirengti draudimo viešai eksponuoti tabako gaminius įgyvendinimui.
3. Lietuvos prekybos įmonių asociacijos įsitikinimu, toks trumpas terminas yra nerealus. Vadovaujantis viešai prieinamu Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento paskelbtu tyrimu² 2016 metais Lietuvoje buvo 16638 galiojančių licencijų verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais. Manytina, kad šiuo metu galiojančių licencijų verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais skaičius yra panašus. Licencija verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais išduodama prekybos vietai (parduotuvei, kavinei ir t.t.), kurioje, dažniausiai, yra įrengti keli ar keliolika prekybos tabako gaminiais įrangos vienetai (dispenseriai ir pan.). Taigi, prekybos įmonės privalės **per mažiau nei pusmetį pakeisti ar pritaikyti keliasdešimt tūkstančių prekybos tabako gaminiais įrangos vienetų**.

¹ Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 2, 17, 26 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 15(1) straipsniu įstatymo projektui XIII P-3603(2)

² https://ntakd.lrv.lt/uploads/ntakd/documents/files/statistika/alkoholio/2016/2016_Tyrimas_alkoholis_tabakas.pdf

4. Prekybos įrangos pakeitimas ar pritaikymas prie naujo teisinio reguliavimo taps didelių iššūkių mažoms parduotuvėms. Akivaizdu, jog naujo tipo prekybos įrangos (ar atitinkamai ją modifikuojančių įrenginių ir elementų) projektavimas, užsakymas, gamyba, pristatymas, sumontavimas, atsižvelgiant į bendrą visų prekybos įmonių ir viešojo maitinimo įmonių poreikius, pareikalaus itin didelių laiko resursų ir, mūsų skaičiavimais, yra neįgyvendinamas per trumpesnį kaip 1,5 metų terminą. Siekiant sklandaus prekybos įrangos pakeitimo ar pritaikymo prie naujo teisinio reguliavimo, išvengiant didelių nuostolių prekybos įmonėms, kuriuos, neabejotinai, sąlygotų trumpi įgyvendinimo terminai, **pereinamasis laikotarpis turėtų būti 2 metai** nuo Įstatymo projekto priėmimo.
5. Tokius skaičiavimus patvirtina ir kitų šalių, įvedusių analogišką draudimą, praktika. Pavyzdžiui, Suomijoje, įvedant šį draudimą, buvo nustatytas 2 metų pasirengimo (įgyvendinimo) terminas, Jungtinėje Karalystėje - 2 metų terminas (o mažoms parduotuvėms - net 5 metų terminas), Estijoje - 1,5 metų nuo įstatymo priėmimo terminas.
6. Aukščiau nurodytų argumentų pagrindu prašome: **nepritarti LRS Sveikatos reikalų komiteto siūlymui ir pritarti, kad Įstatymo projektas įsigaliotų 2022 m. lapkričio 1 d., kaip siūloma Lietuvos Vyriausybės 2019-10-23 d. išvadoje Nr. 1102.**

Pagarbiai

Vykdančioji direktorė

Rūta Vainienė